

Sprawozdanie z laboratorium Przetwarzanie Sygnałów i Obrazów

Ćwiczenie numer:

Temat: Analiza widma sygnałów

Wykonujący ćwiczenie:

- Zaborowska Magda
- Wójtowicz Patryk

Studia dzienne I stopnia

Kierunek: Informatyka

Semestr: III

Grupa zajęciowa: PS 12

Prowadzący ćwiczenie:

mgr inż. Dawid Najda

.....
OCENA

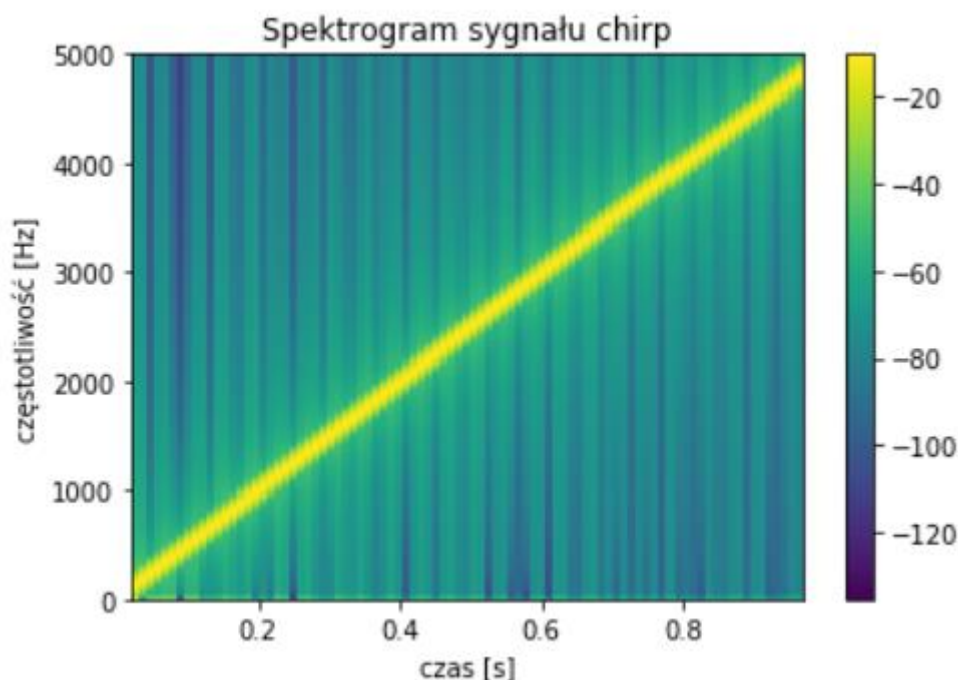
Data wykonania ćwiczenia

20.11.2021r.

.....
Data i podpis prowadzącego

Teoria

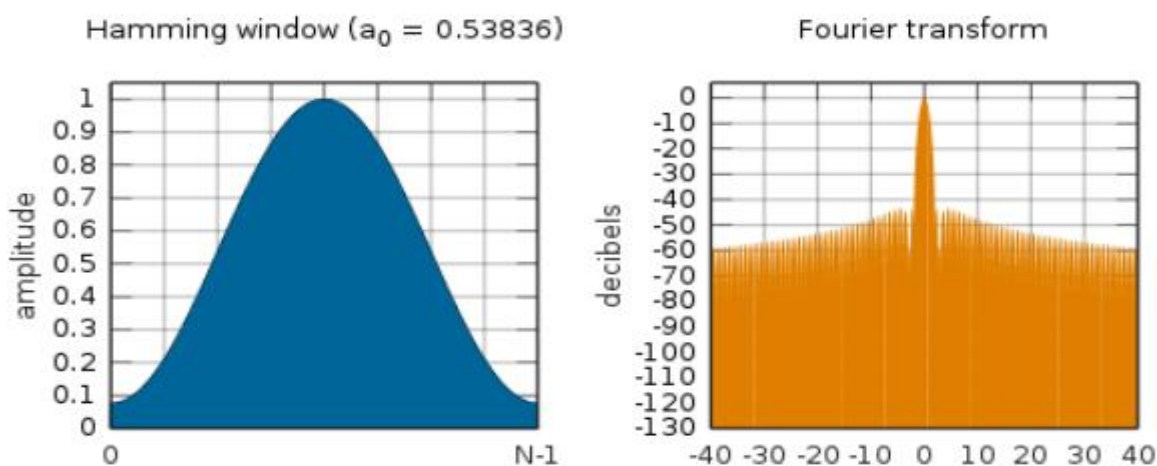
Spektrogram to wizualizacja widma częstotliwościowego sygnału. Oś pionowa to skala częstotliwości, oś pozioma to czas, kolor najczęściej odpowiada za amplitudę określonej częstotliwości w danym czasie.

Wykres 1 Przykład spektrogramu

Okna czasowe to funkcje stosowane wraz z dyskretną transformatą Fouriera. Opisują sposób pobierania próbek z sygnału. Analizując sygnał za pomocą DFT występuje zjawisko przecieku (w sygnale badanym występują kluczowe częstotliwości, które nie zostały wychwycone przez DFT). Aby temu zapobiec, używa się okien czasowych. Mając sygnał $u(x)$, należy na niego nałożyć funkcję czasową okna $w(x)$. Wynikiem tej operacji będzie nowy sygnał $y(x) = u(x)w(x)$. W zależności od tego, które okno wybierzemy pojawią się inne różnice między widmem sygnału $u(x)$ a widmem sygnału $g(n)$. Jednym z nich jest **okno hamminga**. Jego kształt przypomina połowę cyklu fali kosinusoidalnej. Opisuje go wzór:

$$w(n) = 0,53836 - 0,46164 \cos\left(\frac{2\pi n}{N-1}\right)$$

Wykres 2 Okno Hamminga

Periodogram obrazuje ciągły rozkład gęstości mocy sygnału w dziedzinie częstotliwości (power spectral density - psd). Może on być wyznaczany z transformaty Fouriera. Skuteczny głównie dla funkcji wyraźnie okresowych. W periodogramie wartość przebiegu widma jest przybliżona jako suma fal sinusoidalnych. Częstotliwości tych fal są wielokrotnościami odwrotności czasu trwania analizowanej próbki.

Wszystkie wyżej wymienione narzędzia pomagają w **analizie widmowej**, którą stosuje się do określenia składowych częstotliwościowych z badanego sygnału.

Zadanie 1

Treść zadania:

Wygenerować/nagrać następujące sygnały (długość 5 sekund każdy, tempo próbkowania $f_s = 8\text{kHz}$):

- a) szum gaussowski,
- b) sygnał sinusoidalny o stałej częstotliwości 1kHz,
- c) sygnał o zmiennej częstotliwości w zakresie od 0Hz (0s) do 1kHz (5s) (patrz funkcja chirp),
- d) sygnał mowy.

Następnie, dla każdego z sygnałów wykreślić obwiednię mocy w czasie

Realizacja w kodzie:

```
1  import numpy as np
2  import matplotlib.pyplot as plt
3  from scipy.signal import chirp as chirp
4  from scipy.io import wavfile
5
6  def fun(x,a):
7      d1 = len(x)
8      F = (1-a)*x**2
9      for i in range (1,d1):
10         F[i] = a*F[i-1]+F[i]
11     return F
12
13  def code(a,skala):
14
15      plt.figure(figsize=(8,6),tight_layout=1)
16
17      plt.subplot(4,2,1)
18      plt.title('Szum gaussa')
19      plt.xlabel('Czas[s]')
20      plt.ylabel('Amplituda')
21      plt.grid(True,which='both')
22      plt.axhline(y=0,color='k')
23      plt.axvline(x=0,color='k')
24      plt.xlim(0,5000)
25      plt.ylim(-5,5)
26      plt.xticks([0,1000,2000,3000,4000,5000],[r'0',r'1',r'2',r'3',r'4',r'5'])
27      plt.plot(x,y)
```

```

29 plt.subplot(4,2,2)
30 plt.title('Szum Gaussowski - Obwiednia mocy, a='+str(a))
31 plt.xlabel('Czas[s]')
32 plt.ylabel('Moc')
33 plt.grid(True,which='both')
34 plt.axhline(y=0,color='k')
35 plt.axvline(x=0,color='k')
36 plt.xlim(0,5000)
37 plt.ylim(0,skala)
38 plt.xticks([0,1000,2000,3000,4000,5000],[r'0',r'1',r'2',r'3',r'4',r'5'])
39 plt.plot(x,fun(y,a))
40
41 plt.subplot(4,2,3)
42 plt.title('Sygnał sinusoidalny o stałej częstotliwości')
43 plt.xlabel('Czas[s]')
44 plt.ylabel('Amplituda')
45 plt.grid(True,which='both')
46 plt.axhline(y=0,color='k')
47 plt.axvline(x=0,color='k')
48 plt.plot(t,sin)
49
50 plt.subplot(4,2,4)
51 plt.title('Sygnał sinusoidalny - Obwiednia mocy, a='+str(a))
52 plt.xlabel('Czas[s]')
53 plt.ylabel('Moc')
54 plt.grid(True,which='both')
55 plt.axhline(y=0,color='k')
56 plt.axvline(x=0,color='k')
57 plt.ylim(0,1)
58 plt.plot(t,fun(sin,a))
59
60 plt.subplot(4,2,5)
61 ch = chirp(t,0,c,f)
62 plt.title('Sygnał o zmiennej częstotliwości')
63 plt.xlabel('Czas[s]')
64 plt.ylabel('Amplituda')
65 plt.grid(True,which='both')
66 plt.axhline(y=0,color='k')
67 plt.axvline(x=0,color='k')
68 plt.plot(t,ch)
69
70 plt.subplot(4,2,6)
71 plt.title('Sygnał o zmiennej częstotliwości - Obwiednia mocy, a='+str(a))
72 plt.xlabel('Czas[s]')
73 plt.ylabel('Moc')
74 plt.grid(True,which='both')
75 plt.axhline(y=0,color='k')
76 plt.axvline(x=0,color='k')
77 plt.ylim(0,1)
78 plt.plot(t,fun(ch,a))

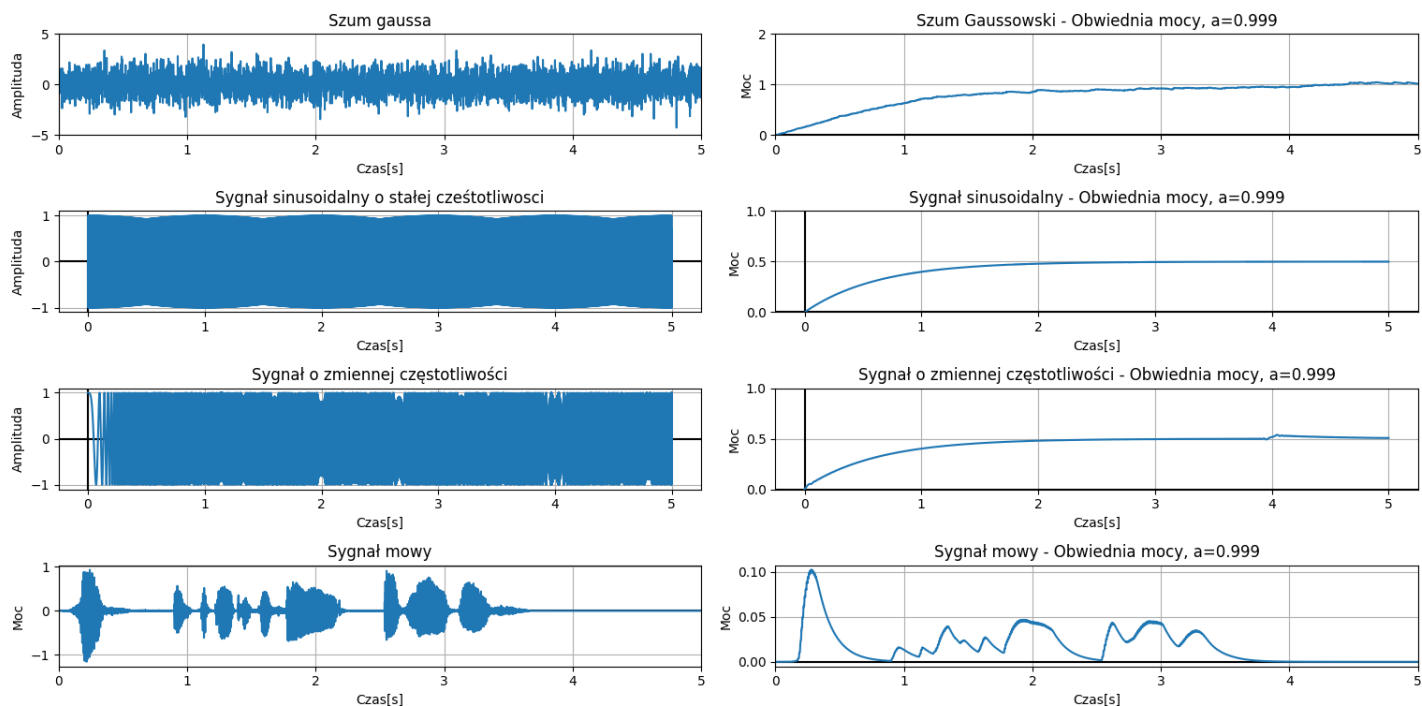
```

```

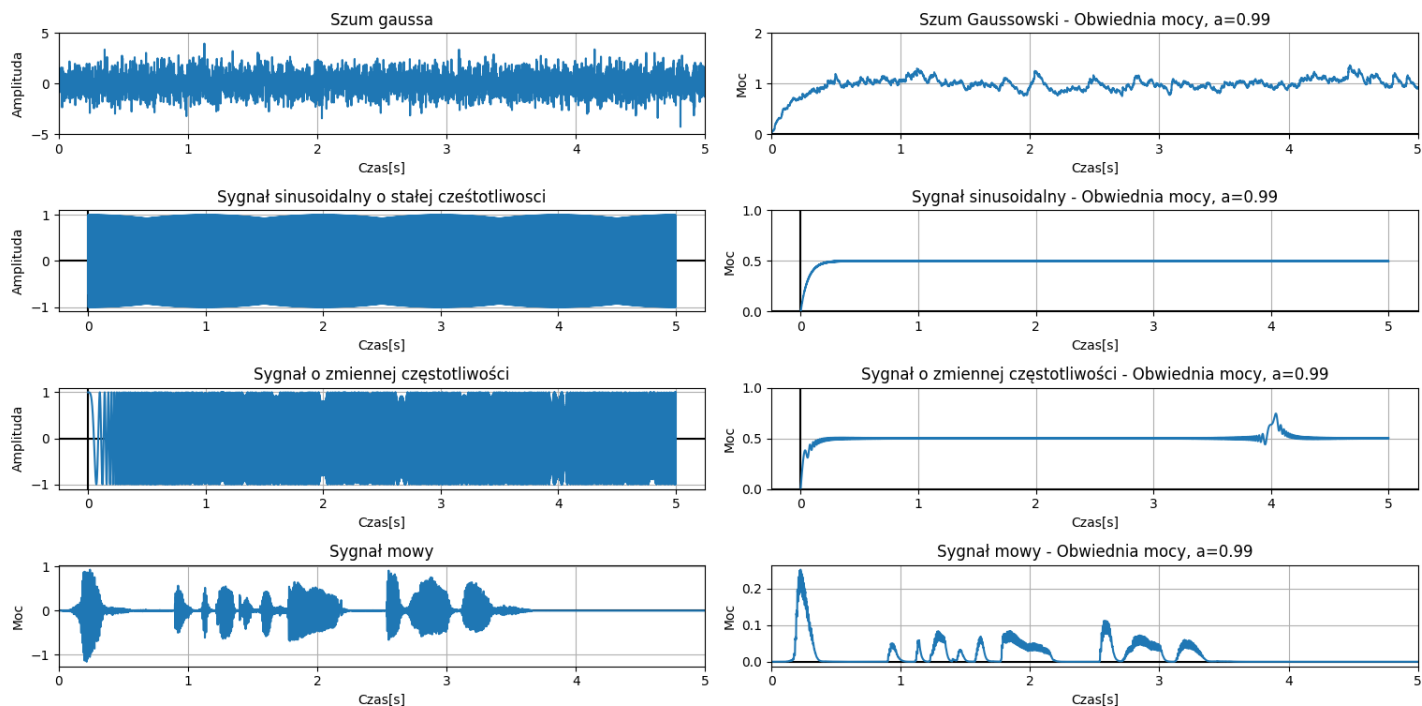
80     plt.subplot(4,2,7)
81     plt.title('Sygnał mowy')
82     plt.xlabel('Czas[s]')
83     plt.ylabel('Moc')
84     plt.grid(True,which='both')
85     plt.axhline(y=0,color='k')
86     plt.axvline(x=0,color='k')
87     plt.xticks([0,8000,16000,24000,32000,40000],[0,1,2,3,4,5])
88     plt.xlim(0,40000)
89     plt.plot(mowa)
90
91     plt.subplot(4,2,8)
92     plt.title('Sygnał mowy - Obwiednia mocy, a='+str(a))
93     plt.xlabel('Czas[s]')
94     plt.ylabel('Moc')
95     plt.grid(True,which='both')
96     plt.axhline(y=0,color='k')
97     plt.axvline(x=0,color='k')
98     plt.xticks([0,8000,16000,24000,32000,40000],[0,1,2,3,4,5])
99     plt.xlim(0,40000)
100    plt.plot(fun(mowa,a))
101
102    plt.show()
104    c = 5
105    fs = 8000
106    f = 1000
107    t = np.linspace(0,c,fs)
108    sin= np.sin(2*np.pi*f*t)
109    x = np.arange(0,fs,1)
110    y = np.random.normal(0,1,fs)
111    rate,sound = wavfile.read('sound.wav')
112    mowa = sound/(rate*np.pi)
113
114    code(0.999,2)
115
116    code(0.99,2)
117
118    code(0.001,20)

```

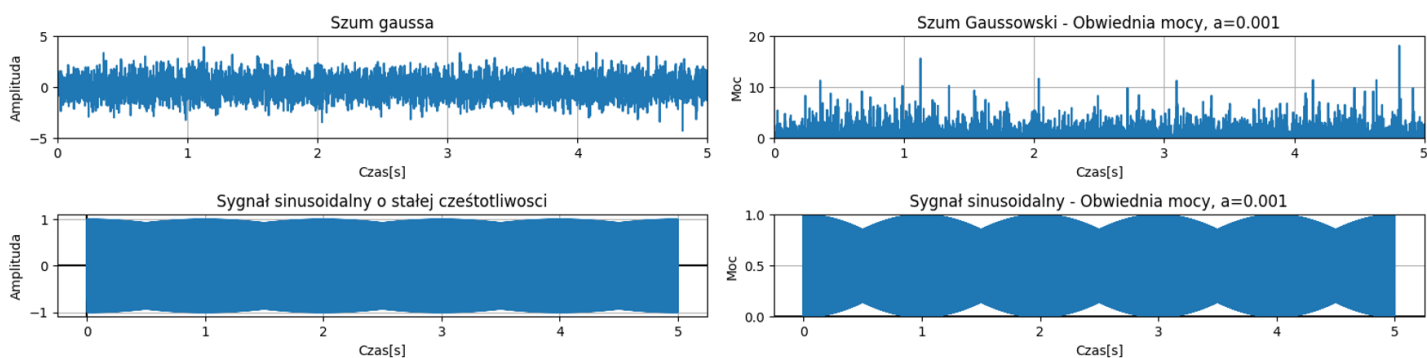
Sygnały i obwiednia mocy, $a=0.999$

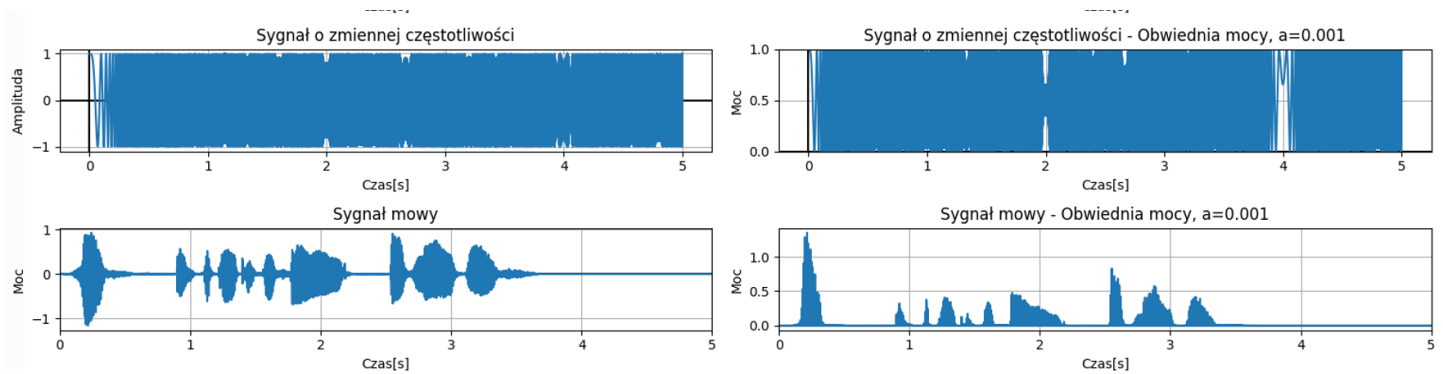

Sygnały i obwiednia mocy, $a=0.99$

Sygnały i obwiednia mocy, $a=0.001$

Zadanie 2

Treść zadania:

Wygenerować następujące sygnały (po $N = 1024$ próbek, każdy): szum gaussowski- $w[n]$ z parametrami $\mu=0$, $\sigma=1$, kombinację sygnałów sinusoidalnych o częstotliwościach $f_1 = 500\text{Hz}$ i $f_2 = 1.2\text{kHz}$ zgodnie ze wzorem $s[n] = 0.5 \sin(2\pi n f_1 / f_s) + \sin(2\pi n f_2 / f_s)$ oraz sygnał $y[n] = s[n] + 0.1w[n]$, (we wszystkich przypadkach założyć, że $f_s = 8\text{kHz}$). Dla każdego z sygnałów oszacować widmową gęstość mocy (ang. Power Spectral Density - PSD) wykorzystując następujące metody:

- a) periodogramu,
- a) zmodyfikowanego periodogramu (dla okna Hanna),
- a) Welcha (dla okna Hanna dł. 256, 128 i 64 próbki z 50% nakładaniem).

Sporządzić wykresy widmowej gęstości mocy w skali decybelowej (wyniki dla podpunktu c zaprezentować w tym samym oknie).

Realizacja w kodzie

```
1  import numpy as np
2  import matplotlib.pyplot as plt
3  from scipy import signal as sig
4  from scipy.signal import chirp as chirp
5  from scipy.signal import welch as welch
6  from scipy.signal import spectrogram as spectrogram
7  from scipy.io import wavfile
8  N = 1024
9  fs = 8000
10 noise = np.random.normal(0,1,N)
11 x = np.linspace(0,fs,N)
12 sinone = 0.5*np.sin(2*np.pi*x*500/fs)
13 sintwo = np.sin(2*np.pi*x*1200/fs)
14 sinthree = sinone - sintwo
15 y = sinthree + noise*0.1
16 f1, p1 = sig.periodogram(noise,fs)
17 f2, p2 = sig.periodogram(sinthree,fs)
18 f3, p3 = sig.periodogram(y,fs)
19 # a
20 plt.figure(figsize=(8,6),tight_layout=1)
```



```

22 plt.subplot(3,1,1)
23 plt.title('Periodiagram - oszacowanie widmowej sęstości mocy')
24 plt.xlabel('Częstotliwość ( $x \pi$  rad/numer próbki)')
25 plt.ylabel('Moc/Częstotliwość')
26 plt.grid(True,which='both')
27 plt.axvline(x=0,color='k')
28 plt.axvline(x=1.245,color='grey',linestyle='--')
29 plt.yticks(np.arange(-80,1,20))
30 plt.plot(f1/N/np.pi, np.log(p1/N))
31
32 plt.subplot(3,1,2)
33 plt.title('Periodiagram - oszacowanie widmowej sęstości mocy')
34 plt.xlabel('Częstotliwość ( $x \pi$  rad/numer próbki)')
35 plt.ylabel('Moc/Częstotliwość')
36 plt.grid(True,which='both')
37 plt.axvline(x=0,color='k')
38 plt.axvline(x=1.245,color='grey',linestyle='--')
39 plt.yticks(np.arange(-80,1,20))
40 plt.plot(f2/N/np.pi, np.log(p2/N))
41
42 plt.subplot(3,1,3)
43 plt.title('Periodiagram - oszacowanie widmowej sęstości mocy')
44 plt.xlabel('Częstotliwość ( $x \pi$  rad/numer próbki)')
45 plt.ylabel('Moc/Częstotliwość')
46 plt.grid(True,which='both')
47 plt.axvline(x=0,color='k')
48 plt.axvline(x=1.245,color='grey',linestyle='--')
49 plt.yticks(np.arange(-80,1,20))
50 plt.plot(f3/N/np.pi, np.log(p3/N))
54 # b
55 plt.figure(figsize=(8,6),tight_layout=1)
56
57 fhann1,phann1 = sig.periodogram(noise,fs>window='hann')
58 fhann2,phann2 = sig.periodogram(sinthree,fs>window='hann')
59 fhann3,phann3 = sig.periodogram(y,fs>window='hann')
60
61 plt.subplot(3,1,1)
62 plt.title('Periodiagram - oszacowanie widmowej sęstości mocy')
63 plt.xlabel('Częstotliwość ( $x \pi$  rad/numer próbki)')
64 plt.ylabel('Moc/Częstotliwość')
65 plt.grid(True,which='both')
66 plt.axvline(x=0,color='k')
67 plt.axvline(x=1.245,color='grey',linestyle='--')
68 plt.yticks(np.arange(-30,-9,5))
69 plt.plot(fhann1/N/np.pi, np.log(phann1/N))

```



```

71 plt.subplot(3,1,2)
72 plt.title('Periodiogram - oszacowanie widmowej sęstości mocy')
73 plt.xlabel('Częstotliwość (x  $\pi$  rad/numer próbki)')
74 plt.ylabel('Moc/Częstotliwość')
75 plt.grid(True,which='both')
76 plt.axvline(x=0,color='k')
77 plt.axvline(x=1.245,color='grey',linestyle='--')
78 plt.yticks(np.arange(-50,-5,10))
79 plt.plot(fhann2/N/np.pi, np.log(phann2/N))
80
81 plt.subplot(3,1,3)
82 plt.title('Periodiogram - oszacowanie widmowej sęstości mocy')
83 plt.xlabel('Częstotliwość (x  $\pi$  rad/numer próbki)')
84 plt.ylabel('Moc/Częstotliwość')
85 plt.grid(True,which='both')
86 plt.axvline(x=0,color='k')
87 plt.axvline(x=1.245,color='grey',linestyle='--')
88 plt.yticks(np.arange(-35,-5,5))
89 plt.plot(fhann3/N/np.pi, np.log(phann3/N))
90 plt.show()
92 # c
93 plt.figure(figsize=(8,6),tight_layout=1)
94 welchf1,welchp1 = welch(noise,fs>window='hanning',nperseg=256,noverlap=128)
95 welchf2,welchp2 = welch(noise,fs>window='hanning',nperseg=128,noverlap=64)
96 welchf3,welchp3 = welch(noise,fs>window='hanning',nperseg=64,noverlap=32)
97
98 plt.subplot(3,1,1)
99 plt.title('Szum gaussowski - Periodiogram Welscha')
100 plt.xlabel('Częstotliwość')
101 plt.ylabel('PSD (db/Hz)')
102 plt.grid(True,which='both')
103 plt.axvline(x=0,color='k')
104 plt.axvline(x=4000,color='grey',linestyle='--')
105 plt.plot(welchf1,np.log(welchp1/N),label = 'NFFT=256')
106 plt.plot(welchf2,np.log(welchp2/N),label = 'NFFT=128')
107 plt.plot(welchf3,np.log(welchp3/N),label = 'NFFT=64')
108 plt.legend(loc='upper right')
109 welchfsin1,welchpsin1 = welch(sinthree,fs>window='hanning',nperseg=256,noverlap=128)
110 welchfsin2,welchpsin2 = welch(sinthree,fs>window='hanning',nperseg=128,noverlap=64)
111 welchfsin3,welchpsin3 = welch(sinthree,fs>window='hanning',nperseg=64,noverlap=32)

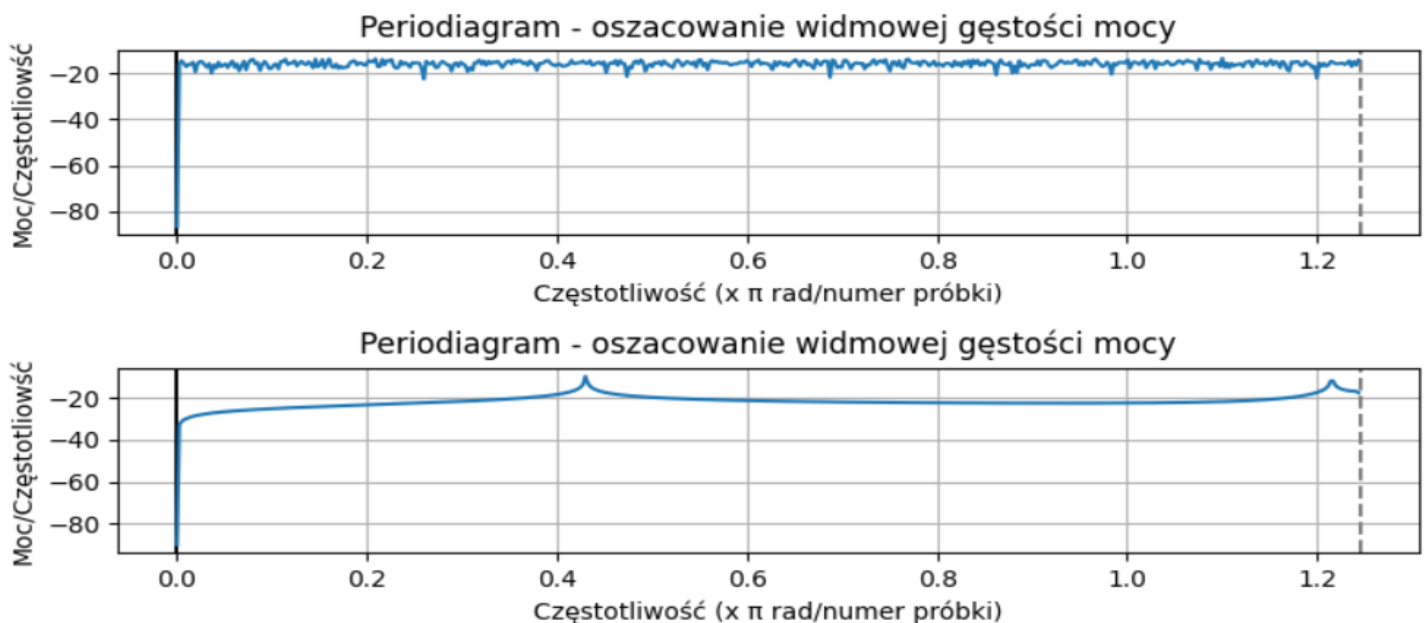
```

```

114 plt.subplot(3,1,2)
115 plt.title('Szum sinusoidalny - Periodiogram Welscha')
116 plt.xlabel('Częstotliwość')
117 plt.ylabel('PSD (db/Hz)')
118 plt.grid(True,which='both')
119 plt.axvline(x=0,color='k')
120 plt.axvline(x=4000,color='grey',linestyle='--')
121 plt.yticks(np.arange(-40,-5,5))
122 plt.plot(welchfsin1,np.log(welchpsin1/N),label = 'NFFT=256')
123 plt.plot(welchfsin2,np.log(welchpsin2/N),label = 'NFFT=128')
124 plt.plot(welchfsin3,np.log(welchpsin3/N),label = 'NFFT=64')
125 plt.legend(loc='upper right')
126
127 welchfy1,welchpy1 = welch(y,fs>window='hanning',nperseg=256,noverlap=128)
128 welchfy2,welchpy2 = welch(y,fs>window='hanning',nperseg=128,noverlap=64)
129 welchfy3,welchpy3 = welch(y,fs>window='hanning',nperseg=64,noverlap=32)
130
131 plt.subplot(3,1,3)
132 plt.title('Sygnał w szumie - Periodiogram Welscha')
133 plt.xlabel('Częstotliwość')
134 plt.ylabel('PSD (db/Hz)')
135 plt.grid(True,which='both')
136 plt.axvline(x=0,color='k')
137 plt.axvline(x=4000,color='grey',linestyle='--')
138 plt.yticks(np.arange(-25,-5,2))
139 plt.plot(welchfy1,np.log(welchpy1/N),label = 'NFFT=256')
140 plt.plot(welchfy2,np.log(welchpy2/N),label = 'NFFT=128')
141 plt.plot(welchfy3,np.log(welchpy3/N),label = 'NFFT=64')
142 plt.legend(loc='upper right')

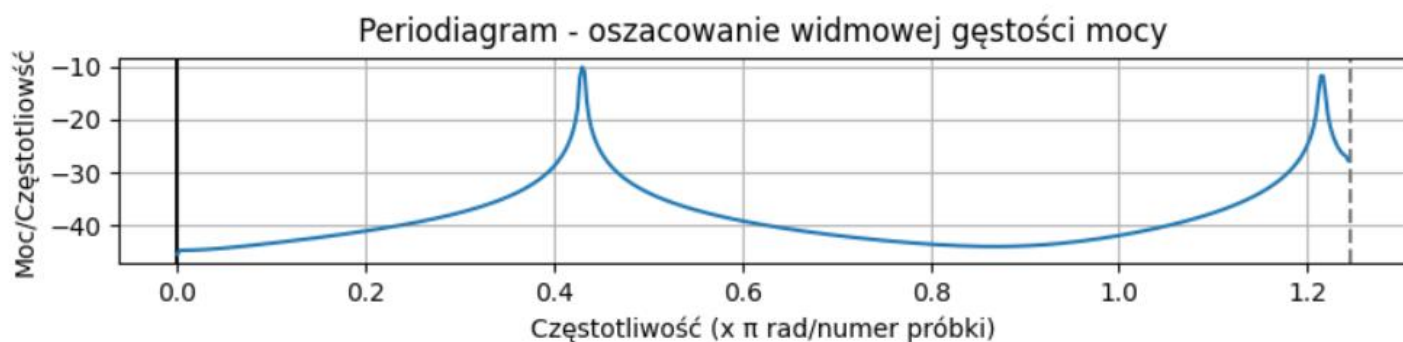
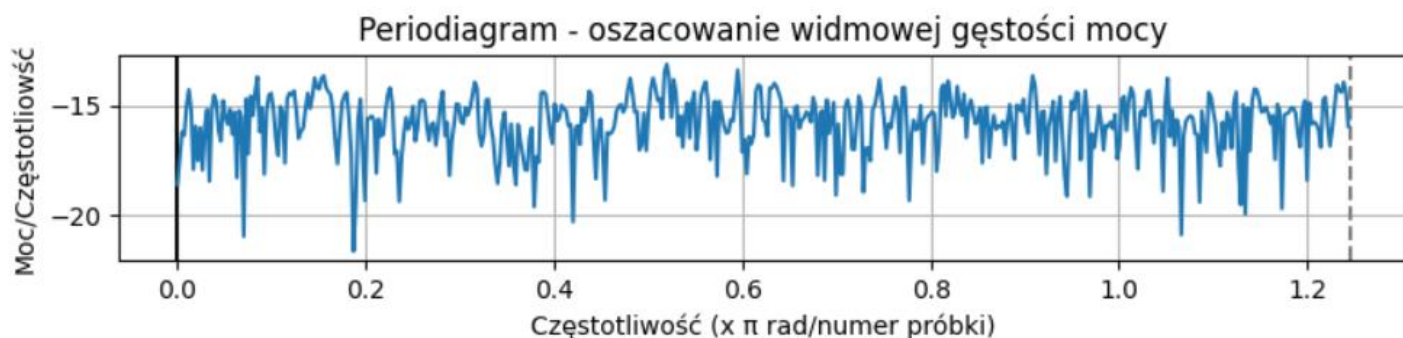
```

Periodogram:

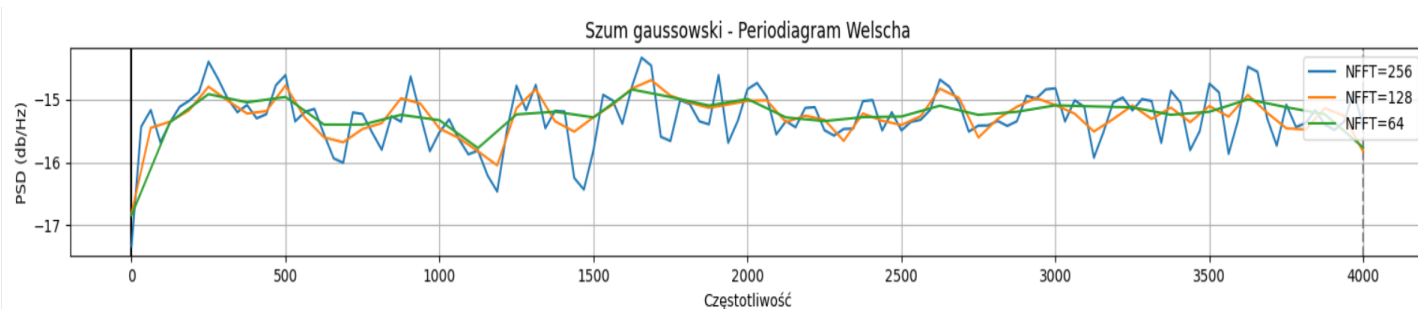

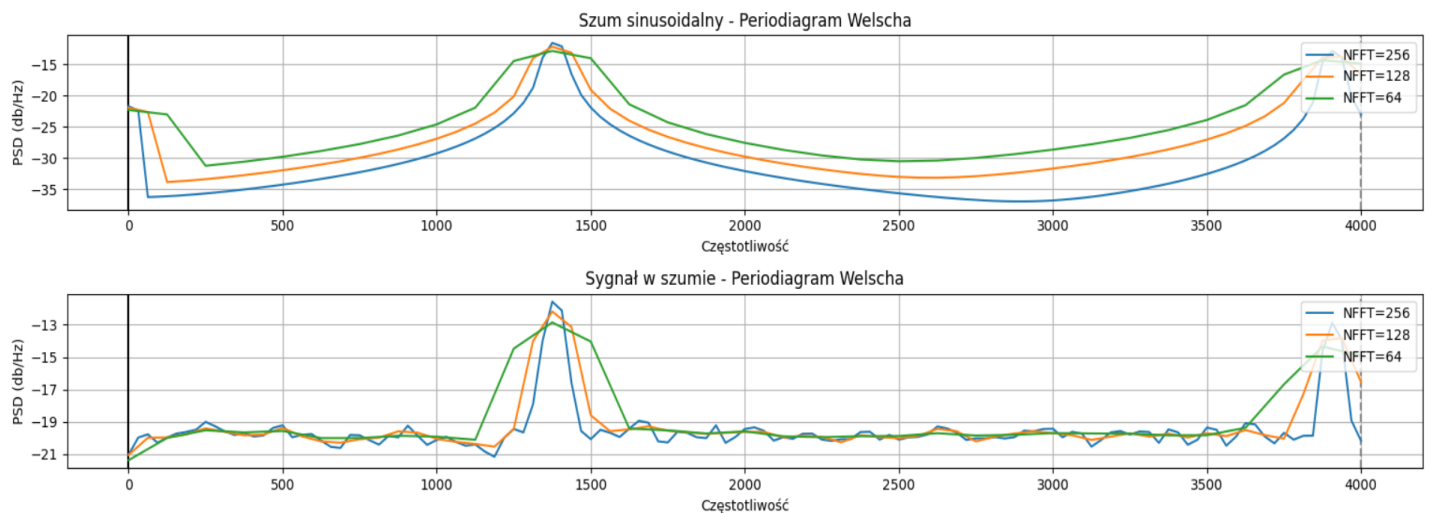

Zmodyfikowany Periodogram (dla okna Hanna):

Periodogram Welsha:

Zadanie 3

Treść zadania:

Wykorzystując funkcję `spectrogram` sporządzić spektrogramy dla sygnałów z zadania 4.1. Założyć, że oknem analizy jest okno Hamminga długości 256 próbek. Zwróć uwagę na to, by osie wykresu były opisane przy użyciu jednostek fizycznych (a nie znormalizowanych). Co możesz powiedzieć o rozkładzie energii w czasie i częstotliwości analizowanych sygnałów? Jaka jest relacja pomiędzy modulem widma krótkookresowego a widmową gęstością mocy w skali decybelowej?

Realizacja w kodzie

```
1 import numpy as np
2 import matplotlib.pyplot as plt
3 from scipy.signal import chirp as chirp
4 from scipy.signal import spectrogram as spectrogram
5 from scipy.io import wavfile
6
7 f = 1000
8 fs = 24000
9 c = 5
10 t = np.linspace(0,c,fs)
11 sin = 2*np.sin(2*np.pi*f*t)
12 f,t,Sxx = spectrogram(sin, fs, 'hamming', 256)
13 Sxx = 20*np.log10(Sxx)
14 rate,sound = wavfile.read('sound.wav')
15
16 plt.figure(figsize=(8,6),tight_layout=1)
17
18 plt.subplot(2,2,1)
19 plt.title('Sygnał sinusoidalny o stałej częstotliwości')
20 plt.ylabel('Częstotliwość [kHz]')
21 plt.xlabel('Czas [s]')
22 plt.pcolormesh(t,f/3000,Sxx)
23 bar = plt.colorbar()
24 plt.xticks([0.2,0.4,0.6,0.8],[1,2,3,4])
25 bar.ax.set_ylabel('Moc/Częstotliwość [dB/Hz]')
```

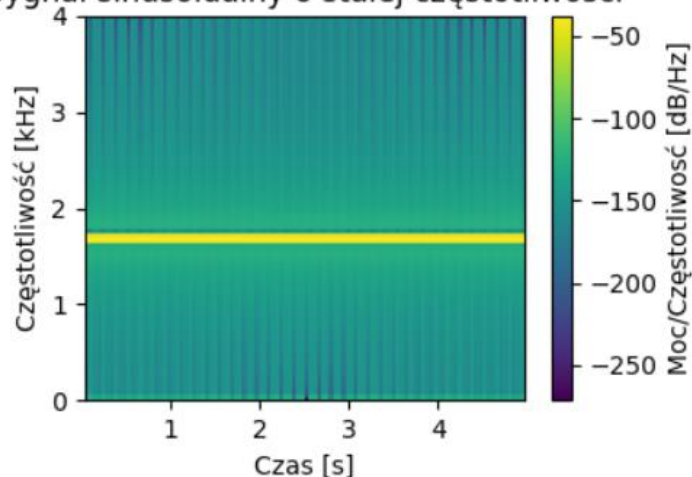
```

29 y = np.random.normal(0,1.2,fs)
30 x = np.arange(0,fs,1)
31 f,t,Sxx = spectrogram(y,fs,'hamming',256)
32 Sxx = 20*np.log10(Sxx)
33
34 plt.title('Sygnał szumu')
35 plt.ylabel('Częstotliwość [kHz]')
36 plt.xlabel('Czas [s]')
37 plt.pcolormesh(t,f/3000,Sxx)
38 bar = plt.colorbar()
39 plt.xticks([0.2,0.4,0.6,0.8],[1,2,3,4])
40 bar.ax.set_ylabel('Moc/Częstotliwość [dB/Hz]')
41
42 plt.subplot(2,2,3)
43
44 f = 1000
45 t = np.linspace(0,c,fs)
46 ch = chirp(t,0,c,f)
47 f,t,Sxx = spectrogram(ch,fs,'hamming',256)
48 Sxx = 20*np.log10(Sxx)
49
50 plt.title('Sygnał o zmiennej częstotliwości')
51 plt.ylabel('Częstotliwość [kHz]')
52 plt.xlabel('Czas [s]')
53 plt.pcolormesh(t,f/3000,Sxx)
54 bar = plt.colorbar()
55 plt.xticks([0.2,0.4,0.6,0.8],[1,2,3,4])
56 bar.ax.set_ylabel('Moc/Częstotliwość [dB/Hz]')
57
58 f = 1000
59 t = np.linspace(0,c,fs)
60 f,t,Sxx = spectrogram(sound/(rate*np.pi),fs,'hamming',256)
61 Sxx = 20*np.log10(Sxx)
62
63 plt.title('Sygnał mowy')
64 plt.ylabel('Częstotliwość [kHz]')
65 plt.xlabel('Czas [s]')
66 plt.pcolormesh(t,f/3000,Sxx)
67 bar = plt.colorbar()
68 plt.xticks([0.2,0.4,0.6,0.8],[1,2,3,4])
69 bar.ax.set_ylabel('Moc/Częstotliwość [dB/Hz]')
70
71 plt.show()
72
73

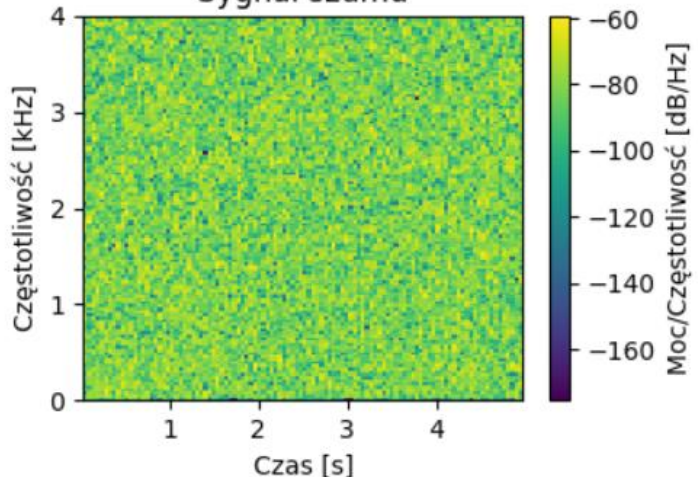
```

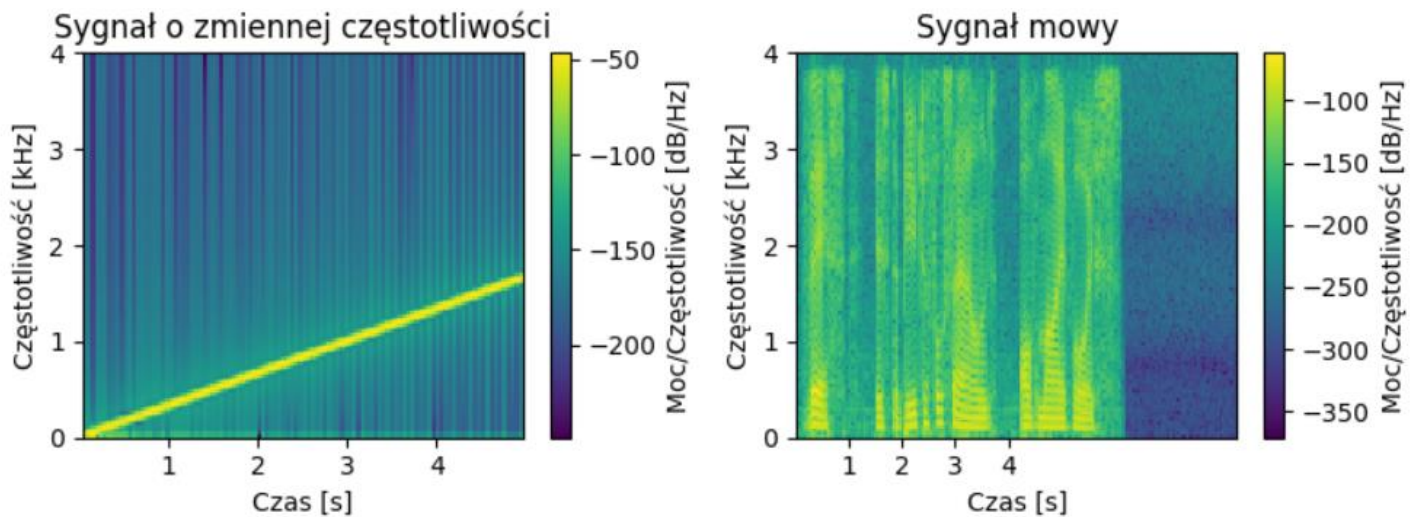
Wyniki:

Sygnał sinusoidalny o stałej częstotliwości

Sygnał szumu

Zadanie 4

Treść zadania:

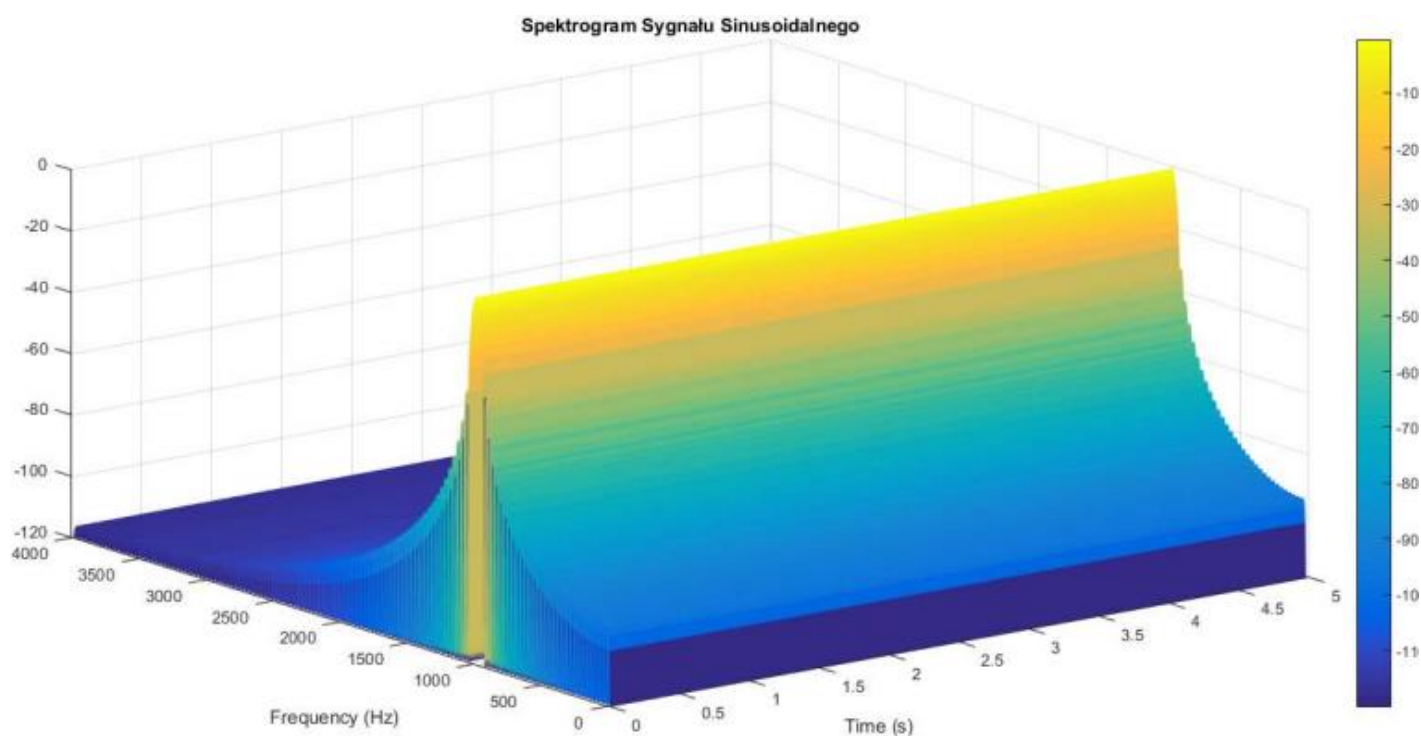
Napisać własną wersję funkcji spectrogram, wykorzystującą jako narzędzie analizy widmowej metodę uśrednianych periodogramów (ang. smoothed periodograms) i rysującą wykres czasowo częstotliwościowy w postaci siatki 3D (funkcja mesh). Przyjąć, że oś X jest osią czasu, oś Y - osią częstotliwości oraz oś Z - osią widmowej gęstości mocy (w skali decybelowej). Podpowiedź: w celu implementacji metody uśrednianych periodogramów wykorzystać wzór z zadania 4.1 zastępując moc chwilową w czasie $x[n]$ 2 wartościami krótkookresowego widma mocy $|X(k, l)|^2$, gdzie $X(k, l)$ - k-ty prążek widma zespolonego DFT oraz l-indeks ramki sygnału. Sporządzić wykresy analogicznie jak w zadaniu 4.3, porównać wyniki.

Realizacja w kodzie:

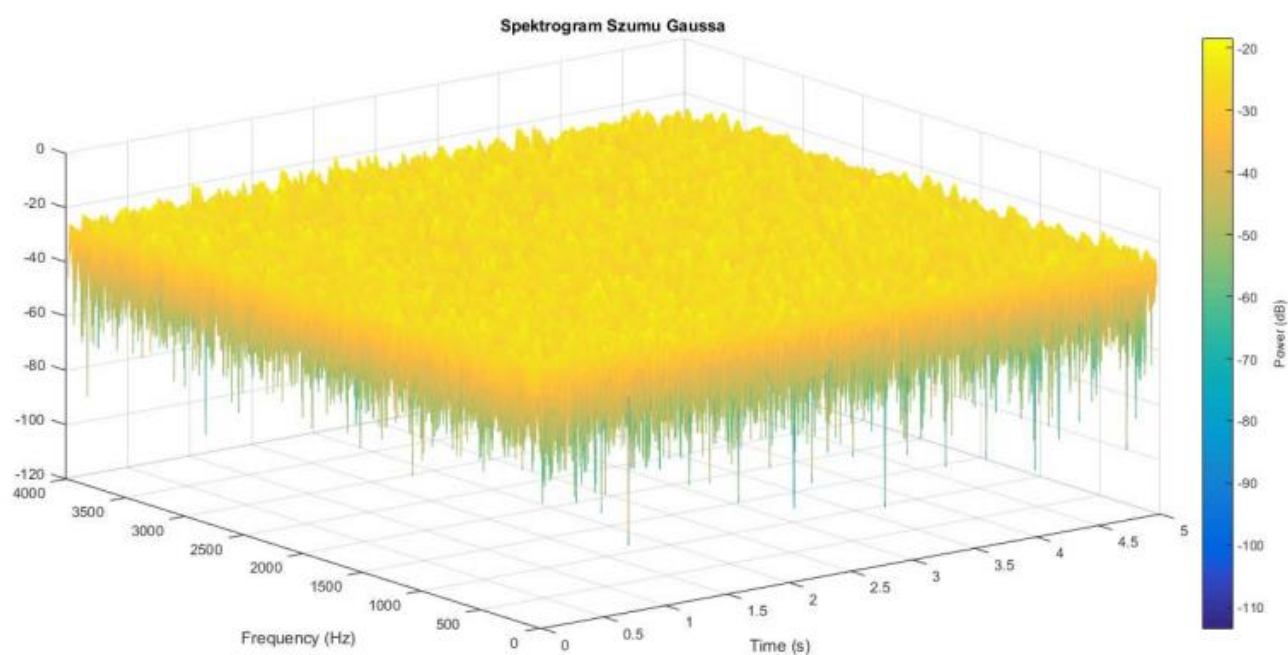
```
function [stft, f, t] = stft(x, nfft, fs)
step = 16;
if size(x, 2) > 1
x = x';
end
maxX = max(abs(x));
x = x/maxX;
signalL = length(x);
win = hann(256, 'periodic');
rows = ceil((1+nfft)/2);
columns = 1+fix((signalL-256)/step);
stft = zeros(rows, columns);
indeks = 0;
kolumna = 1;
while indeks + 256 <= signalL
xw = x(indeks+1:indeks+256).*win;
X = fft(xw, nfft);
stft(:, kolumna) = X(1:rows);
indeks = indeks + step;
kolumna = kolumna + 1;
end
t = (256/2:step:256/2+(columns-1)*step)/fs;
f = (0:rows-1)*fs/nfft;
K = sum(hamming(256, 'periodic'))/256;
stft = abs(stft)/256/K;
if rem(nfft, 2)
st(2:end, :) = stft(2:end, :).*2;
else
stft(2:end-1, :) = stft(2:end-1, :).*2;
end
stft = 20*log10(stft + 1e-6);
end
```

<pre> 1) Szum gaussowski figure; fs = 8000; czas = 5; t = [0:1/fs:czas-1/fs]; y1 = randn(czas*fs,1); %5 sekund. y1 = transpose(y1); [s, f, t] = stft(y1, 4096, fs); %% 4096 - >najlepiej potęga 2 mesh(t, f, s); xlabel('Czas (s)'); ylabel('Częstotliwość (Hz)'); kolory = colorbar; ylabel(kolory, 'Moc dB'); </pre>	<pre> 3) Zmienna częstotliwość figure; fs = 8000; czas = 5; t = [0:1/fs:czas-1/fs]; y3 = chirp(t,0,5,1000,'quadratic',[],'concave'); [s, f, t] = stft(y3, 2048, fs); mesh(t, f, s); xlabel('Czas (s)'); ylabel('Częstotliwość (Hz)'); </pre>
<pre> 2) Sygnał sinusoidalny figure; fs = 8000; czas = 5; t = [0:1/fs:czas-1/fs]; y2 = sin(2000*pi*t); [s, f, t] = stft(y2, 2048, fs); mesh(t, f, s); xlabel('Czas (s)'); ylabel('Częstotliwość (Hz)'); title('SPEKTROGRAM'); kolory = colorbar; ylabel(kolory, 'Moc dB'); </pre>	<pre> 4) Sygnał mowy figure; fs = 8000; czas = 5; t = [0:1/fs:czas-1/fs]; [y4, fstest] = wavread('outputfile.wav'); y4 = removerows(y4, 1); y4 = transpose(y4); y4 = removerows(y4, 1); [s, f, t] = stft(y4, 2048, fs); mesh(t, f, s); xlabel('Czas (s)'); </pre>

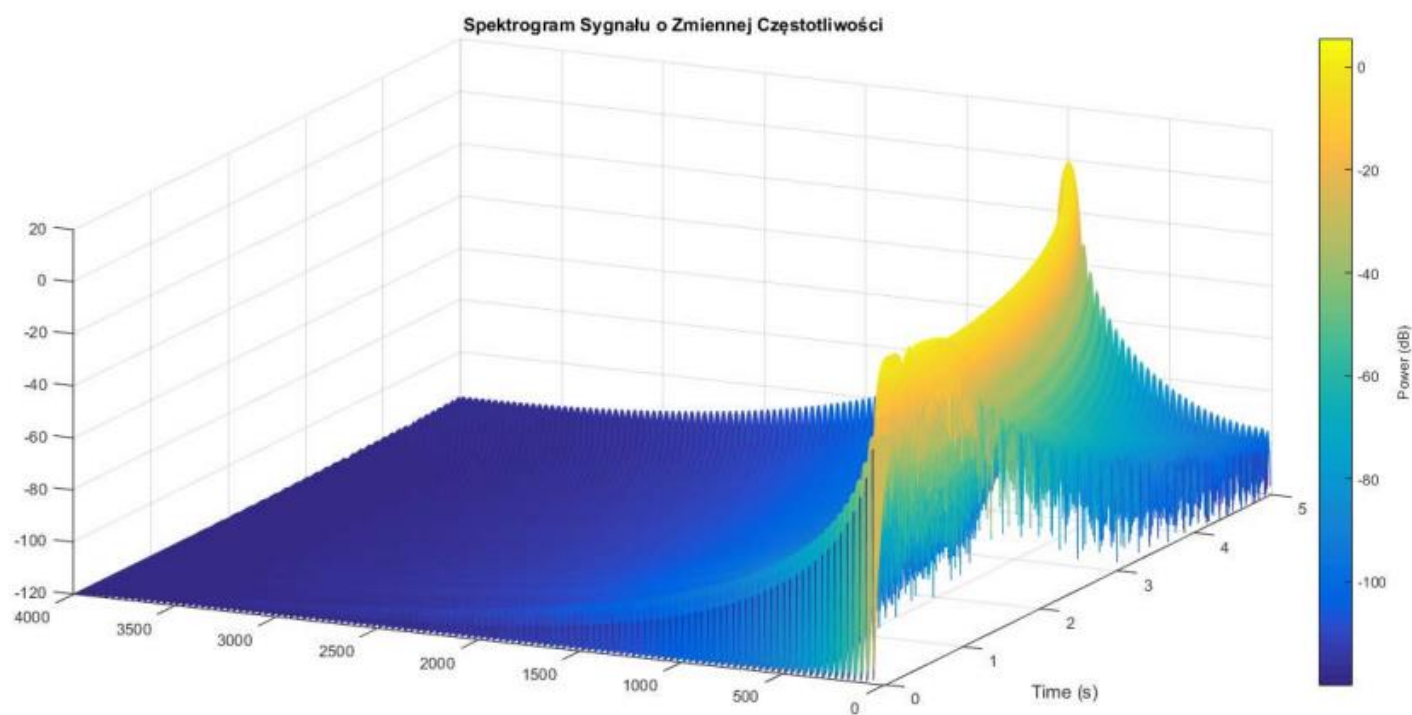
Spektrogram sygnału sinusoidalnego

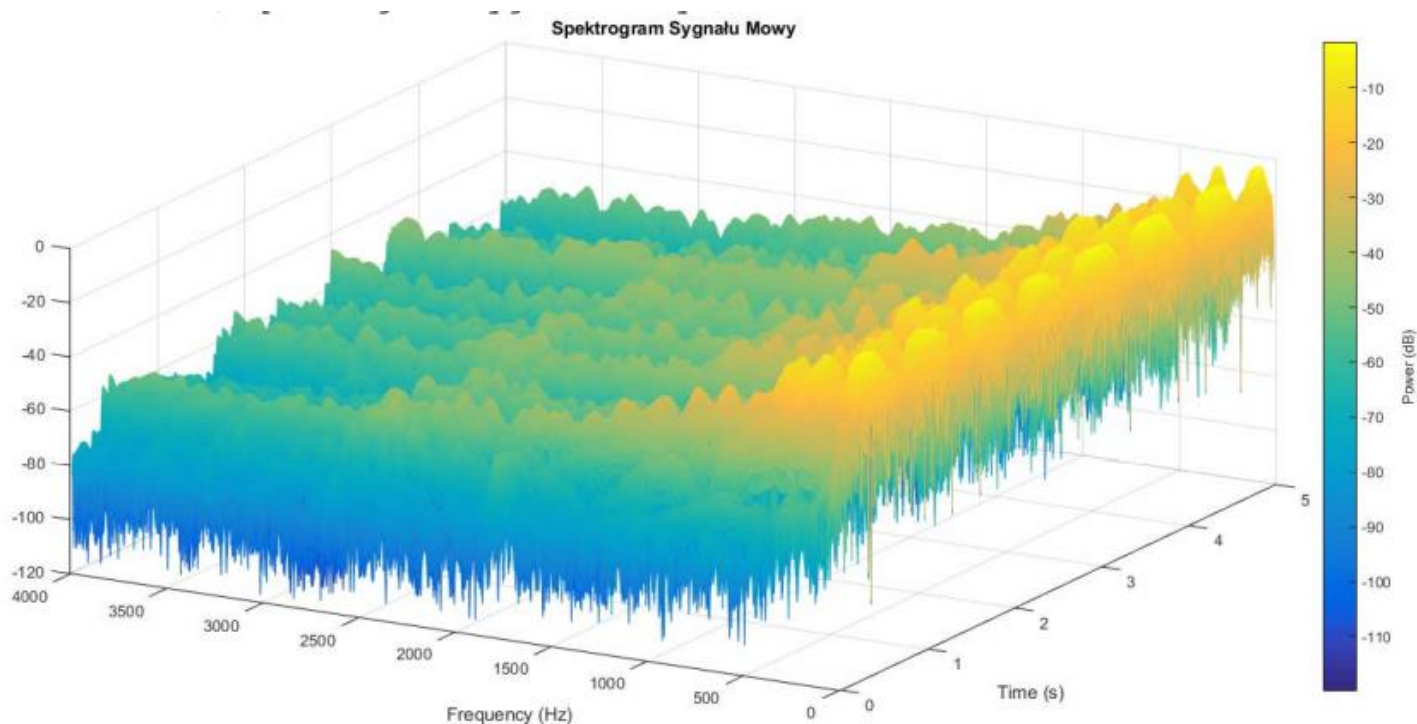
Spektrogram szumu Gaussa:

Spektrogram sygnału o zmiennej częstotliwości:

Spektrogram sygnału mowy:

Interpretacja wyników i wnioski

Dzięki wykonanym zadaniom zdobyto niezbędną wiedzę z zakresu analizy widmowej sygnałów. Nauczono się tworzyć własne funkcje służące do tworzenia wykresów obwiedni mocy, pogłębiono wiedzę z zakresu tworzenia wykresów, sinusoidalnych, szumu Gaussowskiego, sygnałów o zmiennej częstotliwości oraz sygnału mowy. Nauczono się korzystać z funkcji spectrogram oraz jak zaimplementować własną funkcję spectrogram. Zdobyto także wiedzę z zakresu jak poprawnie analizować uzyskany wykres.

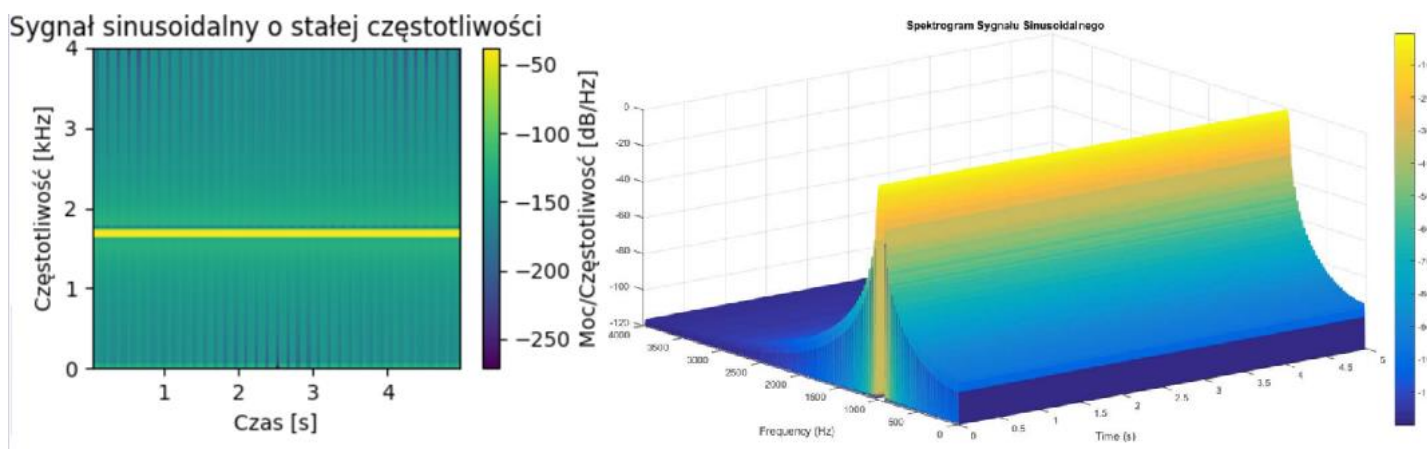
W zadaniu pierwszym dobierano parametry alfa. Zauważono, że dobór parametru alfa ma duży wpływ na wygląd wykresów obwiedni mocy. Im parametr alfy jest bardziej zbliżony do 1 tym wykresy obwiedni mocy są dokładniejsze i bardziej szczegółowe. Im bliżej do 0 tym wykresy są mniej szczegółowe a na ich podstawie ciężko odczytać obwiednię mocy dla wykresów. Na podstawie kształtu obwiedni można stwierdzić, że przy alfie $\alpha = 0.999$ wykresy obwiedni mocy dla szumu Gaussowskiego, sygnału sinusoidalnego oraz sygnału o zmiennej częstotliwości wykresy są stacjonarne. W przypadku sygnału mowy nie można stwierdzić, że wykres obwiedni mocy jest stacjonarny, jest raczej słabo stacjonarny albo niestacjonarny. Na podstawie obwiedni dla alfy $\alpha = 0.001$ można stwierdzić, że wykres obwiedni dla sygnału sinusoidalnego oraz sygnału o zmiennej częstotliwości są stacjonarne.

Wykonując zadanie drugie zauważono, że żaden periodogram nie jest doskonały i często zawierają one błędy. Często zdarza się, że są one naprawdę duże. Wykresy są często postrzępione, a to z powodu posiadanej bardzo dużej wariancji oraz dużego błędu estymacji. Odczytanie PSD dla sygnału mowy i sygnału o zmiennej częstotliwości nie jest możliwe z powodu dużego błędu estymacji. Gdyby sygnały były okresowe, możliwe byłoby ustalenie częstotliwości, mocy oraz ilości poszczególnych sygnałów okresowych znajdujących się w danym sygnale. Jednak tak nie jest i określenie tych parametrów jest nie możliwe. Mimo wszystko okienkowanie ma bardzo dobry wpływ na przetwarzane próbki sygnałów. Pozwala ono na szybszą likwidację skutków przecieku niż poszerzanie okna. Nie można jednak w niektórych przypadkach tej metody zastosować, szczególnie w tych sygnałach, w których występują składowe o niewielkiej różnicy częstotliwości. Okna potrafią tą różnicę "uproszczyć" do jednej składowej - co może mieć w niektórych przypadkach znaczenie. Do niektórych zastosowań należy niestety użyć szerszego okna kosztem zwiększonej mocy obliczeniowej. Jedną z wad periodogramu jest nakładanie się widma (przeciek). Występuje on

najwyraźniej w przypadku badania krótkich sekwencji danych. Modyfikacja periodogramu polega na zastosowaniu czasowej funkcji okna (bartlett, chebwin, hamming, kaiser, hann0, tukeywin) do próbek sygnału w celu zmniejszenia niektórych niekorzystnych właściwości

Na podstawie wykonanego zadania trzeciego można stwierdzić, że spektrogram sygnału sinusoidalnego, jest w zakresie mocy 1 kHz. Na innych wartościach moc spada, a powyżej około 500 Hz praktycznie nie ma już żadnej mocy. Spektrogram szumu, wartości mocy ma różną częstotliwość. Nie ma stałej wartości mocy na wykresie, a wartości mocy maksymalnej i mocy minimalnej występują w różnych miejscach. W spektrogramie sygnału o zmiennej częstotliwości zmienia się względem czasu, cały czas zwiększa swoją częstotliwość. Wartość największej mocy zachowuje się jak funkcja liniowa. Poza punktami z wartością maksymalną, moc jest mniejsza, choć zachowuje się tak, że tworzy pionowe pasy, w których jedne mają większą moc, drugie mniejszą. Ostatni spektrogram sygnału mowy nie przypominają żadnej funkcji. Moc maksymalna jest w miejscach, gdzie była słyszana rozmowa w nagraniu. W pozostałych miejscach jest mniejsza moc spowodowana tym, że nie było wtedy żadnego dźwięku. Kształt maksymalnej mocy jest podobny do kształtu wykresu dla sygnału mowy uzyskanego w zadaniu 4.1. Pomiedzy modułem widma krótkookresowego a widmową gęstością mocy w skali decybelowej następuje taka relacja, że dokładność odczytu widmowej gęstości jest bardzo zależna od długości odcinków. Wartości częstotliwości oraz długość odcinków są w relacji wzajemnej proporcjonalności, co oznacza, że można zmieniać zakres jednej wartości kosztem drugiej.

W czwartym zadaniu należało wykonać własny spektrogram 3D. Z powodu problemów z wykonaniem jego za pomocą języka Python, zdecydowaliśmy się na wykonanie jego w Matlabie. Jak widać poniżej wyniki są identyczne, zatem funkcja spełniła swoje zadanie. Porównując jednak wyniki z zadania trzeciego i czwartego, można przyznać, że spektrogram 2D jest bardziej czytelny. W momencie, gdy mamy bardzo zróżnicowane wartości mocy – te wysokie mogą zasłonić pozostałe wyniki. Dobrze widać to na poniższym przykładzie. W standardowym spektrogramie mamy dostęp do każdej możliwej wartości.

Źródła

- [1] <https://sound.eti.pg.gda.pl/~greg/dsp/01-AnalizaWidmowa.html>
- [2] https://pl.wikipedia.org/wiki/Analiza_częstotliwościowa
- [3] <https://sound.eti.pg.gda.pl/student/akmuz/02-Analiza.pdf>
- [4] <http://zasoby.open.agh.edu.pl/~10swlabaj/fourier/okna.html>
- [5] <http://www.prz.rzeszow.pl/kpe/materialy/astadler/DAQWWW/LabVIEW/Dataprocesing/Okno/Okno.pdf>